

Zestaw pytań i odpowiedzi RLKS – inkubatory przedsiębiorczości

1. Kryterium „Gotowość techniczna projektu do realizacji”

Zgodnie z kryterium określonym w warunkach udzielania wsparcia dla projektów realizowanych przez podmioty inne niż LGD w ramach RLKS weryfikowane przez IZ RPO WK-P z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, *gotowość techniczna projektu do realizacji* oceniana będzie w oparciu o złożony wniosek o wydanie decyzji zezwalającej na realizację projektu lub dokonanego przez Wnioskodawcę zgłoszenia budowy.

W związku z powyższym nasuwa się pytanie, czy projekty w ramach Osi Priorytetowej 7. mogą być realizowane w formule *zaprojektuj i wybuduj*? Ta forma „*zaprojektuj i wybuduj*” umożliwiłaby szybsze przygotowanie projektu i obniżyłaby koszty dla Wnioskodawcy.

ODP.

Zgodnie z warunkiem II.7 (*Lista warunków udzielania wsparcia...* - załącznik do uchwały nr 14/2018 KM RPO WK-P z dnia 22 stycznia 2018 r.) wymagane jest (jeśli dotyczy to zakresu projektu) posiadanie decyzji zezwalającej na realizację projektu lub dokonanie zgłoszenia budowy. Weryfikacja spełnienia ww. wymogu możliwa jest w dwójnasób, a mianowicie:

- w przypadku, gdy wnioskodawca w sekcji F wniosku o dofinansowanie projektu określił, że posiada ww. dokumenty – weryfikacji podlegać będzie, czy wnioskodawca posiada ww. dokumenty na moment złożenia wniosku o dofinansowanie projektu,
- w przypadku, gdy wnioskodawca w sekcji F wniosku o dofinansowanie projektu określił, że nie posiada jeszcze ww. dokumentów – weryfikacji podlegać będzie posiadanie ww. dokumentów na moment podpisania umowy o dofinansowaniu projektu.

Zgodnie z ww. warunkiem możliwa jest więc realizacja projektów zarówno w formule „wybuduj”, jak i „zaprojektuj i wybuduj” z tym, że wymagane dokumenty wnioskodawca powinien posiadać najpóźniej na moment podpisania umowy o dofinansowaniu projektu.

Informacje dotyczące wymogów związanych z właściwym wypełnieniem sekcji F wniosku o dofinansowanie projektu znajdują się w Instrukcji wypełniania wniosku w części odnoszącej się do sekcji F. W Instrukcji wypełniania załączników do wniosku w części dotyczącej Załącznika 4 Zezwolenie na inwestycję znajdują się zaś informacje odnoszące się do wymaganych, zgodnie z warunkiem II.7, dokumentów.

2. Zakres wsparcia w ramach projektów typu 3 dotyczących tworzenia małych inkubatorów przedsiębiorczości

Czy w ramach wnioskowanego projektu można przewidzieć wyłącznie wydatki na działania infrastrukturalne, związane z przygotowaniem zaplecza dla funkcjonowania inkubatora? Czy w ramach projektu należy również zaplanować środki na bieżące funkcjonowanie obiektu w określonym okresie czasu i/lub specjalistyczne usługi doradcze świadczone na rzecz inkubowanych (lokalnych) przedsiębiorców? Jeżeli takie działania należy wskazać w projekcie oraz ująć w harmonogramie rzeczowo-finansowym, to jaką część kwoty przeznaczonej na utworzenie inkubatora, określonej w Lokalnej Strategii Rozwoju, należy przeznaczyć w ramach przedsięwzięcia na funkcjonowanie inkubatora i/lub usługi na rzecz przedsiębiorców?

Mając na względzie zapisy SZOOP RPO WK-P, czy wydatki na specjalistyczne usługi dla przedsiębiorców nie stanowią cross-finansingu?

ODP.

Zgodnie z typem projektu wsparcie może zostać udzielone na tworzenie i rozwój małych inkubatorów przedsiębiorczości poprzez dostosowanie istniejących budowli do pełnienia funkcji inkubatora i wsparcie świadczonych w nim usług. Projekt może polegać na przykład na:

- wsparciu usług świadczonych przez istniejący inkubator,
- dostosowaniu istniejącego budynku inkubatora do świadczenia np. nowych usług, w większej liczbie lub w rozszerzonym zakresie poprzez np. jego przebudowę oraz wsparciu usług świadczonych przez inkubator,
- utworzeniu inkubatora i dostosowaniu budynku do funkcji inkubatora oraz wsparciu usług świadczonych przez ten inkubator,
- utworzeniu inkubatora i dostosowaniu budynku do funkcji inkubatora.

Realizowany projekt musi bezpośrednio przełożyć się na realizację celu Działania 7.1, a więc na ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru objętego LSR i związany z tym wzrost przedsiębiorczości. Możliwe do wybrania wskaźniki produktu i rezultatu odnoszą się nie tylko do powstałej infrastruktury, ale również do efektów osiąganych w ramach projektu (np. liczba przedsiębiorstw korzystających z usług inkubatora czy też liczba powstałych przedsiębiorstw). Niezależnie więc od zakresu projektu każdy projekt musi zostać opisany wskaźnikami wizualizującymi efekty działalności wspartego inkubatora. Realizowane w ramach projektu działania powinny więc umożliwiać realizację wskaźników dedykowanych temu typowi projektu.

W powyższym pytaniu brak doprecyzowania co rozumie się poprzez „przygotowanie zaplecza”. Tak jak wyżej wspomniano realizowane mogą być działania bezpośrednio związane z celami działania

inkubatora. Projekty skupiające się np. na budowie drogi dojazdowej do inkubatora lub realizacji parkingu przy inkubatorze nie są projektami, które mogą być realizowane w ramach przedmiotowego typu projektu.

W ramach projektu wydatki przeznaczone na bieżące funkcjonowanie inkubatora nie będą kwalifikowalne. Kwalifikowalne będą wydatki związane wyłącznie z utworzeniem infrastruktury inkubatora oraz świadczonymi przez niego usługami. Na poziomie dokumentów programowych nie określono jednakże jaki % wydatków kwalifikowalnych projektu może zostać przeznaczony na wsparcie usług. Decyzja w tej kwestii zależeć więc będzie od wnioskodawcy i pożądanego przez niego kształtu projektu.

Należy zaznaczyć, że w ramach przedmiotowego typu projektu wydatki mogą być ponoszone w oparciu o:

- art. 56 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na infrastrukturę lokalną (oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. *w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (Dz. U. poz. 1208)) – w ramach tego rozporządzenia mogą być ponoszone wyłącznie wydatki dotyczące infrastruktury inkubatora,
- pomoc *de minimis* na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 (oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. *w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (Dz. U. poz. 488)) - możemy użyć jej zamiennie z pomocą dedykowaną dla danego rodzaju wsparcia. W ramach tej pomocy możemy więc finansować wydatki dotyczące infrastruktury inkubatora oraz wspieranie usług świadczonych przez inkubator.

3. Typy inkubatorów możliwych do wsparcia w ramach Osi 7.

Czy zostały sformułowane ograniczenia w zakresie rodzajów inkubatorów wspieranych w ramach Osi 7., poza wyłączeniem inkubatorów wspierających przedsiębiorstwa działające w branży rolniczej. Zakres planowanego przez gminę miasto Chełmża projektu, obejmuje utworzenie inkubatora wspierającego przedsiębiorców działających głównie w sektorze usługowym? Czy tego rodzaju przedsięwzięcie kwalifikuje się do wsparcia w ramach instrumentu RLKS?

ODP.

W ramach Dz.7.1 nie określono typu inkubatora, który może być wspierany w tym Działaniu. Wspierany inkubator powinien przede wszystkim realizować cel Działania, tj. ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru objętego LSR i związany z tym wzrost przedsiębiorczości na tym obszarze.

Jedynym swego rodzaju ograniczeniem dotyczy pojęcia „małego inkubatora przedsiębiorczości”, tj. inkubatora przedsiębiorczości obejmującego swym zasięgiem wyłącznie obszar lokalny (np. obszar objęty LSR) i służącego do „inkubowania” przedsiębiorstw z tego obszaru.

Ponadto należy pamiętać o tym, że wsparcie może uzyskać wyłącznie projekt, który obejmuje swoim zakresem inkubator udzielający wsparcia wyłącznie przedsiębiorstwom działającym poza branżą rolniczą (dotyczy to zarówno wsparcia w postaci lokalizacji, jak i usług doradczych). Jeżeli przedsiębiorstwo korzystające z usług inkubatora prowadzi działalność poza branżą rolniczą, jak i w branży rolniczej, to wsparcie inkubatora może wyłącznie dotyczyć tej części działalności przedsiębiorstwa, która dotyczy branży pozarolniczej.

4. Wydatki kwalifikowalne

Czy wydatki związane z przygotowaniem analiz, opracowań dotyczących przyszłego funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości, w tym kosztów działalności, form zarządzania, analizy popytu, strategii marketingowej itp., mogą stanowić koszt kwalifikowalny w ramach działania 7.1. RPO WK-P?

ODP.

Wydatki te należy zaliczyć do wydatków związanych z pracami przygotowawczymi, w związku z czym mogą stanowić one będą wydatki kwalifikowalne, jednakże nie w każdym przypadku.

W przypadku realizacji inwestycji opartej o zasady określone w art. 56 GBER (Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z 17.06.2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu) pomoc nie może zostać udzielona, gdy zadania w ramach projektu rozpoczęły się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Nie spełniony zostałby wówczas efekt zachęty. Art. 6 GBER stanowi, że pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli beneficjent złożył wniosek o przyznanie pomocy (wniosek o dofinansowanie) **przed rozpoczęciem prac nad projektem**. Projektem w tym przypadku jest inkubator przedsiębiorczości. Wszelkie analizy, opracowania dotyczące przyszłego funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości a które odnoszą się do funkcjonowania inkubatora mają dać odpowiedź jak należy zorganizować inkubator. Tego typu wydatki nie niweczą efektu zachęty, innymi słowy ponosi się je przed złożeniem wniosku o dofinansowanie i mogą stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu. Natomiast nie będą one kwalifikowalne na podstawie art. 56 GBER. Na podstawie art. 56 za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne. Za kwalifikowalne będą uznane na podstawie przedmiotowego artykułu wydatki nierozdzielnie związane z inwestycją tzn. takie jak np. nadzór inwestorski. Należy w tym przypadku do tych wydatków zastosować pomoc de minimis.

5. Wkład własny

W ramach projektu zaplanowano zaadaptowanie istniejącego budynku (obecnie nieużytkowanego) na potrzeby funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości. Obiekt jest własnością beneficjenta oraz partnera w projekcie. Czy powyższy budynek może stanowić wkład własny niepieniężny, przy zachowaniu warunków określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (wartość nieruchomości potwierdzona zostanie operatem szacunkowym)?

ODP.

Wniesienie nieruchomości do projektu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności może stanowić wkład własny, przy zachowaniu warunków określonych w Wytycznych oraz zgodnie z przepisami art. 56 GBER i pomocy de minimis (w zależności od tego, który program pomocowy zostanie zastosowany).

6. Rodzaj pomocy, na podstawie której udzielone zostanie wsparcie

Jaki jest maksymalny poziom dofinansowania w przypadku projektu, w którym występuje pomoc publiczna, a wsparcie udzielane jest na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc na infrastrukturę lokalną?

ODP.

W ramach Dz. 7.1 co do zasady wsparcie nie może przekroczyć poziomu 85 % na poziomie projektu w wydatkach kwalifikowalnych (95 % po zaakceptowaniu propozycji zmian RPO WK-P przez Komisję Europejską).

W przypadku jednak ponoszenia wydatków na podstawie art. 56 GBER kwota pomocy nie może przekraczać różnicy między kosztami kwalifikowalnymi, a zyskiem operacyjnym z inwestycji (przy czym maksymalny poziom dofinansowania nie może przekroczyć 85 % (95 %) w wydatkach kwalifikowalnych). Sposób wyliczenia dofinansowania pokazany został w prezentacji ze szkolenia z pomocy publicznej dla LGD w dniu 1.06.2017 r. (prezentacje ze szkolenia stanowią załącznik do odpowiedzi).

Należy pamiętać, że projekt może uzyskać wsparcie o charakterze mieszanym, tzn. opartym o różne przeznaczenia pomocy (art. 56 GBER + pomoc de minimis). Oznacza to, że wydatki realizowane na podstawie art. 56 zostaną wyliczone zgodnie z ww. sposobem. Wydatki zaś przypisane pomocy de minimis określone będą w odniesieniu do poziomu dofinansowania, tj. maksymalnie 85 % (95 %). Reasumując skumulowana pomoc dla projektu nie może przekroczyć poziomu 85 % (95 %).

7. Pomoc publiczna – trwałość projektu

Planowany projekt zakłada utworzenie lokalnego, niewielkiego inkubatora przedsiębiorczości, którego działalność będzie ograniczona terytorialnie do obszaru Lokalnej Grupy Działania. Mając na uwadze powyższe, oraz przesłanki występowania pomocy publicznej w projekcie, czy można uznać, iż podmiot (inkubator) działający w skali lokalnej, nie działający na rzecz podmiotów zagranicznych, nie przyciągający inwestorów zagranicznych, udzielający wsparcia wyłącznie nowo utworzonym lub krótko działającym przedsiębiorstwom z terenu objętego LSR, nie wpływa na wymianę między państwami członkowskimi UE, i w związku z tym w projekcie nie występuje pomoc publiczna. Świadczone przez inkubator usługi mają wyłącznie charakter lokalny.

Jeżeli Wnioskodawca uzna, iż w przedmiotowym projekcie nie występuje pomoc publiczna, w jaki sposób należy dokumentować zachowanie powyższej przesłanki w okresie trwałości projektu?

W jakim okresie czasu należy wykazywać brak spełnienia przesłanek dla wystąpienia pomocy publicznej w projekcie?

ODP.

Sam fakt lokalnego charakteru inkubatora nie jest przesłanką do uznania, że w projekcie nie wystąpi pomoc publiczna. Pomoc wystąpi, gdy spełnione zostaną łącznie następujące warunki dot. wsparcia:

- udzielane jest przedsiębiorstwu przez państwo lub ze źródeł państwowych,
- powoduje uzyskanie przez przedsiębiorstwo przysporzenia na warunkach korzystniejszych od rynkowych,
- ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów),
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE.

Biorąc pod uwagę charakter inkubatora, sposób udzielania przez niego wsparcia i potencjalnych odbiorców końcowych wsparcia, trudno z całą pewnością wykluczyć brak wystąpienia pomocy publicznej. Wydaje się, że należy uznać, iż stworzenie inkubatora przedsiębiorczości (np. poprzez adaptację istniejących budynków) stanowi realizację inwestycji wykraczającej poza zadanie publiczne gminy związane z zagospodarowaniem przestrzennym (zagospodarowanie przestrzenne stanowi zadanie publiczne gminy i nie podlega przepisom pomocy publicznej, o ile ogranicza się do przygotowania terenów i podłączenia do mediów oraz sieci transportu i nie uwzględnia możliwości finansowania budowy budynków lub innych budowli, ani pokrywania kosztów zarządzania lub

administrowania gruntami lub budynkami). Równocześnie taka inwestycja gminy będzie powiązana z prowadzeniem działalności gospodarczej. Natomiast wybór operatora ww. infrastruktury w drodze otwartej, przejrzystej i nie dyskryminacyjnej procedury (np. zgodnie z przepisami dot. udzielania zamówień publicznych zagwarantuje, co do zasady, brak pomocy publicznej dla operatora. Nie wykluczy jednak pomocy publicznej na poziomie właściciela infrastruktury (gminy).

Z tego powodu, aby wykluczyć wątpliwości co do występowania pomocy publicznej lub jej braku Komisja wprowadziła do GBER art. 56 – pomoc inwestycyjną na infrastrukturę lokalną przeznaczoną na budowę lub modernizację lokalnej infrastruktury, która przyczyni się na poziomie lokalnym do poprawy otoczenia biznesu. Infrastruktura taka musi być udostępniana zainteresowanym użytkownikom w oparciu o otwarte, przejrzyste i niedyskryminacyjne zasady, a cena pobierana za użytkowanie lub sprzedaż infrastruktury odpowiada cenie rynkowej.

Niezależnie od powyższych ustaleń, w przypadku gdy pomoc publiczna nie wystąpi, to beneficjent zobowiązany będzie do przestrzegania, aby na etapie realizacji projektu i okresu ekonomicznej użyteczności infrastruktury pomoc publiczna nie wystąpiła. Innymi słowy, do czasu zamortyzowania się infrastruktury.

Natomiast trwałość projektu, w myśl art. 71 rozporządzenia ogólnego 1303/2013, musi być zachowana przez okres 5 lat licząc od płatności końcowej na rzecz beneficjenta.

8. Pomoc publiczna

Planowana do realizacji inwestycja zakłada, iż beneficjent-operator infrastruktury zaadaptowanej na potrzeby funkcjonowania inkubatora przedsiębiorczości będzie działał wyłącznie w celu wspierania przedsiębiorstw z terenu Lokalnej Grupy Działania, a całość „korzyści” przekazywana będzie beneficjentowi końcowemu (przedsiębiorcom). Operator nie będzie odnosił żadnych korzyści z działalności inkubatora, pokrywane będą wyłącznie koszty funkcjonowania obiektu. Pozostała część transferowana będzie na rzecz przedsiębiorców, np. poprzez obniżenie kosztów wynajmu powierzchni (w stosunku do wartości rynkowej), organizowane szkolenia itp. Jednostka samorządu terytorialnego będąca beneficjentem projektu oraz operatorem infrastruktury nie odniesie żadnych korzyści. Wszelkie środki będą transferowane na rzecz beneficjentów końcowych.

Czy w takim przypadku w projekcie wystąpi pomoc publiczna i jaki zakres wsparcia w takim przypadku należałoby kwalifikować do pomocy udzielanej przedsiębiorcom? Czy koszt modernizacji/adaptacji infrastruktury należy przypisać jako pomoc udzielaną podmiotom gospodarczym (beneficjentom końcowym)? Czy do pomocy udzielanej przedsiębiorcom należy zaliczyć wyłącznie wartość usług lub ulg (względem wartości rzeczywistej lub rynkowej) na ich rzecz?

ODP.

Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia co do występowania pomocy publicznej na poziomie właściciela infrastruktury dot. inkubatora przedsiębiorczości, należy zauważyć że zgodnie z art. 56 ust. 3 GBER, wsparcie infrastruktury, gdzie podstawą udzielenia pomocy publicznej jest przedmiotowy artykuł, wykluczona jest możliwość wynajmu wspieranej infrastruktury inkubatora poniżej ceny rynkowej. Warunki przewidziane w art. 56 ust. 3 GBER przewidziane są w celu zapewnienia, że pomoc nie jest przekazywana pośrednio do operatora infrastruktury lub jej użytkowników. Tak więc jeśli zamierza się realizować projekt polegający m.in. na stworzeniu infrastruktury inkubatora i następnie umożliwieniu inkubowanym przedsiębiorstwom preferencyjnego wynajmu powierzchni, to należy wówczas zrealizować projekt wyłącznie w oparciu o pomoc de minimis.

Jeżeli chodzi o usługi świadczone na rzecz lokatorów inkubatora (przedsiębiorcy), pomoc publiczna wystąpi (pomoc de minimis) chyba, że usługi będą świadczone po cenie rynkowej.

9. Jakie są podstawowe uwarunkowania realizacji inkubatora?

W przypadku objęcia projektem świadczenia usług przez inkubator należy pamiętać między innymi o następujących uwarunkowaniach:

- poprzez „mały inkubator przedsiębiorczości” należy rozumieć inkubator przedsiębiorczości obejmujący swym zasięgiem wyłącznie obszar lokalny (np. obszar objęty LSR) i służący do „inkubowania” przedsiębiorstw z tego obszaru, w związku z czym wsparcie może zostać udzielone wyłącznie przedsiębiorstwom z obszaru objętego daną LSR,
- wsparcie może zostać udzielone wyłącznie mikro lub małym przedsiębiorstwom,
- wsparcie nie powinno być udzielane przedsiębiorstwom funkcjonującym dłużej niż 4 lata,
- usługi mogą być świadczone wyłącznie w odniesieniu do przedsiębiorstw prowadzących działalność w branży nierolniczej (lub tej części działalności przedsiębiorstwa, która dotyczy działalności pozarolniczej),
- w przypadku usług świadczonych poniżej ceny rynkowej, usługi świadczone będą w oparciu o pomoc de minimis.

Powyższe uwarunkowania wynikają z tego, że co do zasady wsparcie w postaci usług doradczych powinno być kreowane w systemie popytowym nie zaś podaźowym, ale mając na uwadze uwarunkowania wynikające z Działania 7.1. (mały inkubator przedsiębiorczości obejmujący swym zasięgiem obszar lokalny) wypełnienie powyższych warunków spowoduje brak sprzeczności z Umową Partnerstwa i RPO WK-P.

Możliwe jest otrzymanie wsparcia zarówno na utworzenie inkubatora, jak i na świadczenie przez niego usług przedsiębiorcom w początkowym okresie ich funkcjonowania, zarówno wynajmującym powierzchnię w inkubatorze, jak i korzystającym z jego pomocy wyłącznie w postaci usług.